

Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi

Academic Journal of History and Idea

ISSN: 2148-2292

10 (4) 2023

<https://doi.org/10.46868/atdd.2023>.

Derleme Makalesi | Review article

Geliş tarihi |Received: 24.07.2023

Kabul tarihi |Accepted: 20.08.2023

Yayın tarihi |Published: 25.08.2023

Faruk Ay

<https://orcid.org/0009-0007-3895-9144>

Principal, Göze Primary School, Turkey, ayfaruk.21@gmail.com

Mehmet Gedikoğlu

<https://orcid.org/0000-0002-5680-3086>

Teacher, Gökuşağı Primary School, Turkey, mehmetgedikoglu89@gmail.com

Murat Teker

<https://orcid.org/0009-0006-9417-2875>

Principal, Mimar Sinan Secondary School, Turkey, muratteker23@gmail.com

Ömer Ekin

<https://orcid.org/0009-0009-8321-105X>

Assistant Principal, Zeki Sabah Primary School, Turkey, omrgs33@gmail.com

İbrahim Çerçi

<https://orcid.org/0009-0005-8988-4811>

Principal, Zeki Sabah Primary School, Turkey, brhmorcaademege@gmail.com

Hatice Erdoğan

<https://orcid.org/0009-0000-0452-3683>

Teacher, Gazipaşa Primary School, Turkey, erdogan75_1975@hotmail.com

Atf Künyesi | Citation Info

Ay, F., Gedikoğlu, M., Teker, M., Ekin, Ö., Çerçi, İ. ve Erdoğan, H., (2023). Okul Yöneticilerinin Liderlik Tarzları Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 10 (4), 1196-1206.

Okul Yöneticilerinin Liderlik Tarzları Üzerine Yapılmış Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Öz

Bu çalışmanın amacı okul yöneticilerin liderlik tarzları üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların doküman analizi ile incelenmesidir. Çalışmanın amacı doğrultusunda 2008-2022 yılları arasında yürütülmüş olan toplam 20 lisansüstü tezi incelenmiştir. Bu amaç kapsamında okul yöneticilerin liderlik tarzlarını inceleyen çalışmaların temel özelliklerinin neler olduğu ele alınmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Veri analiz yöntemi olarak nitel veri analiz tekniklerinden olan betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Ülkemizde eğitim kurumlarında liderlik tarzları üzerine yapılmış olan lisansüstü araştırmaların ele

alınmasında; çalışmacı tarafından ilgili alan yazından faydalanılarak geliştirilmiş olan “Yayın İnceleme Formu” kullanılmıştır. Yayın inceleme formu; çalışmanın üniversite dağılımına, yıllarına, veri çeşitlerine, araştırma desenlerine, örneklem grubuna ve son olarak konularına göre incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre; eğitim kurumlarında liderlik tarzları ile ilgili en fazla tezin 2022 senesinde gerçekleştirildiği, en çok “Çukurova Üniversitesi”nde yazılmış olduğu ve araştırma türlerinden nicel araştırma yöntemlerinden yararlandıkları izlenmektedir. Bu çalışma sonuçlarının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Liderlik, Karizmatik Liderlik, Okul, Kurum, Eğitim

Made on the Leadership Styles of School Administrators Examination of Postgraduate Theses

Abstract

The aim of this study is to examine postgraduate studies on leadership styles in educational institutions by document analysis. In line with the purpose of the study, a total of 20 graduate theses conducted between 2008-2022 were examined. For this purpose, the main features of the studies examining leadership styles in educational institutions are discussed. The document analysis method, which is one of the qualitative research methods, was used in the research. As a data analysis method, descriptive analysis technique, which is one of the qualitative data analysis techniques, was used. In the handling of postgraduate research on leadership styles in educational institutions in our country; The "Publication Review Form", which was developed by the researcher by making use of the relevant literature, was used. Publication review form; The study was examined according to the university distribution, years, data types, research designs and finally the sample group. According to the research findings; It is observed that the most thesis on leadership styles in educational institutions was carried out in 2022, the most written in "Çukurova University", and they benefited from quantitative research methods. It is thought that the results of this study will contribute to the literature.

Keywords: Leadership, Transformational Leadership, School, Institution, Education

Giriş

Teknoloji, üretim süreçleri vb. birçok alanda yaşanan gelişmeler kurumların yönetim tarzını doğrudan etkilemekte, bu durum da mevcut liderlik modellerini yetersiz hale getirmektedir (Afshari, 2018). Kurumlar açısından kaynaklarını verimli kullanmada, katma değer oluşturabilme ve güçlü organizasyon mimarileri oluşturmada liderlik modeli kritik bir önem arz etmektedir (Barutçugil, 2014). Okul yöneticilerinin sergilediği liderlik stili eğitimin geleceğini etkileyen önemli bir değişkendir. Günümüzde artık liderlik kavramının geleneksel yönetimin yerini almaya başladığı görülmektedir. Yönetici ve lider aynı kavram olarak karşımıza çıksa da aslında farklı anlamları ihtiva etmektedir. Yönetici yönetir ve bireylere ne

yapacağını söylerken, bir lider kişilere yol gösterir ve nasıl yapılacağını da söyler ve eğer gerekliyse çalışmalarını takipçileri ile birlikte yürütür (Eryılmaz, 2006). Liderlik, insanların bulunduğu her ortamda söz konusu olan, son derece önemli, evrensel, beşeri ve sosyal bir olgudur. ‘Liderlik bir kişinin düşünce, tutum ve davranışlarını etkileme sürecidir. Lider, rehberlik edebilen ve motive edebilen kişidir (Biçer, 2008).

Liderlik özelliği gösteren yöneticiler kendilerinde var olan özelliklere göre hedefinde olan toplulukların istek ve ihtiyaçlarını karşılayarak, bulunulan ortamı değiştirip dönüştürmek için önderlik ederler. Liderler kendine özgün yaratıcı fikirleri hedeflerindeki topluluğa kabul ettirerek içinde buldukları durumun daha iyi olması için emek harcarlar. Liderin sahip olduğu bilgi, birikim, tecrübe ve yeteneği uygulamalı olarak göstererek sorumluluklarını tam olarak yerine getirdiği sürece lider olabilmekte ve iş görenlerine iyi bir liderlik yapabilmektedir (Kaya, 2020). Liderlik özelliklerini özümseyerek kendi içinde var olan liderlik tarzlarıyla bütünleştiren liderler, geçmişin tecrübeleri ile günümüz güncel olaylarını, geleceğin sorunları ve fırsatlarını tamamiyle birleştirecek çözümler, değerlendirir, yorumlar. Karşılaştıkları sorunlarda tüm çözümleri uygulayarak en doğru şekilde amaca ulaşma azmi içinde olurlar. Her toplulukta olduğu gibi okul örgütlerinde de liderlere ihtiyaç vardır. Okullar belirli görev ve vizyon hedefleri bağlamında hareket etmek suretiyle ilerleme kaydederler. İlerlemenin ve amaçları gerçekleştirmenin gerekliliklerinden biri de sağlam bir lidere sahip olabilmektir. Okul lideri bu anlamda okul bünyesindeki tüm unsurları harekete geçirmek suretiyle belirlenen başarı ölçütlerine ulaşmaya çalışır (Arıkan, 2001).

Yukarıda ifade edilen liderlik tanımlarının farklılaşmasının sebebi farklı tanımların liderliğin farklı işlevlerine dikkatleri çekmesidir (Erdem ve Dikici, 2009; Uğurlu, 2009; Aktaş ve Özgenel, 2020; Aydemir ve Keleş, 2019). Özellikle 1939 yılında psikolog Kurt Lewin ve arkadaşları farklı liderlik stillerini tanımlamak için yola çıktılar. Bu erken yapılan çalışma çok etkili olmakla beraber ortaya üç liderlik tarzı koymuşlardır; otokratik, demokratik ve serbest bırakıcı liderlikti (Cherry, 2006). Daha sonra yapılan çalışmalar ile araştırmacılar farklı liderlik stilleri ortaya koymuşlardır, bu stillerin varlığı da gösteriyor ki yöneticilerin benimsemiş oldukları çeşitli liderlik stilleri vardır. Bu liderlik stillerinden araştırmamıza konu edindiklerimiz; Dönüşümcü liderlik, otokratik liderlik ve destekleyici liderlik stilleridir. Otokratik liderlikte liderler; tipik olarak kendi fikir ve değer yargılarına göre seçimler yapmakla birlikte, takipçilerinden nadir düzeyde tavsiye alır ve otokratik liderlik, bir grup üzerinde mutlak, tüm kararlar üzerinde bireysel ve otoriter kontrolü içerir (Cherry, 2006). Otokratik liderler tek başlarına karar verirler, personele emirler verirler ve onların görevlerini yerine getirmelerini beklerler. Tek taraflı, yukarıdan aşağıya dayalı bir iletişim vardır (Chukwusa,

2018). Destekleyici liderler, kararları çalışanları ile birlikte almaz ancak çalışanlarının görüş ve önerileri karara varma noktasında ışık tutar ve bu liderler, aşağıdan yukarıya -yukarıdan aşağıya doğru olan bilgi akışlarına açıktır (Çetin ve Beceren, 2007, s. 122). Dönüşümcü liderlik temelden bir değişim oluşturma yeteneği olarak ifade edilebilir. Dönüşümcü lider, çalışanları ile birlikte amaç belirleyen, ortak vizyonu ortaya koyan ve bu doğrultuda onların motivasyonunda rol oynayan kişidir (Şentürk ve Sağnak, 2012).

Örgütün bir bütün olması ve örgütü oluşturan unsurların her birinin, birbiri üzerinde farklı etkileri olabildiği düşünülürse yöneticilerin benimsediği liderlik stillerinin de örgüte dair birçok şeye etki ettiği söylenebilir (Sevinç, 2019). Dolayısıyla eğitim örgütü olan okullarda yönetici konumunda olan okul müdürlerinin benimsediği liderlik stillerinin okul eğitimini farklı açılardan etkilediği düşünülmektedir. Yapılan çalışmalar incelendiğinde, eğitim kurumlarında liderlik tarzları ile ilgili 2008 yılından itibaren Türkiye’de yapılan tez ve makalelere konu olmaya başladığı görülmektedir (Taş, Çelik ve Tomul, 2007; Kaya, 2020; Yörük ve Dündar, 2011; Kızıлтаş, 2010, Kılıç, 2017). Bu çalışmaların doküman analizi yoluyla genel eğilimlerinin belirlenmesinin konu ile ilgili yapılması planlanan gelecek araştırmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Okul yöneticilerinin sergilediği liderlik stili eğitimin tüm basamaklarını etkileyen önemli bir değişkendir. Dolayısıyla yapılan bu araştırmada, eğitim kurumlarında çalışan yöneticilerin liderlik stilleri üzerine yapılmış çalışmaları genel çerçevede incelemek eğitim öğretimine katkı sunabilir (Kılıç, 2017). Ayrıca bu çalışma okul yöneticilerine ve öğretmenlere liderlik tarzları ile ilgili ön bilgiler sağlaması, görüş ve yeni fikirler kazandırması açısından da önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı Türkiye’de eğitim kurumlarında liderlik tarzları ile ilgili 2008-2022 yılları arasında hazırlanan yüksek lisans tezlerin genel karakteristik özelliklerini tespit etmektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır. Okul ortamında değerler eğitimi alanında üretilen lisansüstü tezlerin;

1. Tezin yazıldığı üniversite dağılımı nasıldır?
2. Yıllara göre dağılımı nasıldır?
3. Veri türlerine göre dağılımı nasıldır?
4. Araştırma desenlerine göre dağılımı nasıldır?
5. Örnekleme türlerine göre dağılımı nasıldır?
6. Tema dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmada, “*Doküman İnceleme Yöntemi*” kullanılmıştır. Bu yöntem, araştırılması planlanan konular hakkında bilgi içeren yazılı ve sözlü materyallerin analizini kapsamaktadır. Doküman inceleme yöntemi ile yapılan bu çalışma, araştırılması planlanan konular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin incelenmesi ile gerçekleşmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri birleştirilmiş sınıflı okulların problemleri ile ilgili 2008-2022 yılları arasında hazırlanan yüksek lisans tezlerden edinilerek oluşturulmuştur. Tezlerden tespitinde “Ulusal Tez Merkezi” veri tabanı üzerinde tespit edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda 20 lisansüstü teze ulaşılmıştır. Tezleri incelemek üzere araştırmacılar tarafından bir tezler ile ilgili bilgiler “*Tez Bilgileri Toplama Formu*” geliştirilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Nitel araştırma literatüründe kullanılan inandırıcılık, aktarılabirlik, güvenilirlik ve doğrulanabilirlik kavramları, nicel araştırmalarda kullanılan iç geçerlik, dış geçerlik, güvenilirlik ve nesnellik kavramlarına karşılık gelmektedir. Araştırmacı tarafından analiz edilen tezler; çalışmanın yıllarına, veri türlerine, araştırma yöntemlerine, örneklem türüne göre, okullarında çalışan öğretmenlerin karşılaştıkları istenmeyen öğrenci davranışları ve kullandıkları başa çıkma yöntemleri ile ilgili 2008-2022 yılları arasında hazırlanan yüksek lisans tezler ile ilgili temalarında kategorilendirilmiştir.

3. Bulgular

Türkiye’de eğitim kurumlarında liderlik tarzları üzerine yapılan lisansüstü çalışmaların ile ilgili 2008-2020 yıllarında araştırmaya dahil edilen çalışmaların alt problemlerine ilişkin bulgular aşağıda yer almaktadır. Bu alt problemlerde çalışmaların yıllara, veri türlerine göre, araştırma desenlerine, örneklem türlerine ve büyüklüğüne son olarakda temalarına göre dağılımının tespit edilmesi hedeflenmiş ve bulgular tablolar halinde sunulmuştur. Yapılan çalışmaların üniversite bilgilerine aşağıdaki tabloda yer verilmiştir

Tablo 1. Tezin Yazıldığı Üniversite

<i>Üniversiteler</i>	<i>f</i>	<i>%</i>
“Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi”	1	5,0
“İnönü Üniversitesi”	1	5,0
“Yeditepe Üniversitesi”	1	5,0
“Fırat Üniversitesi”	2	10,0
“Harran Üniversitesi”	2	10,0

“Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi”	1	5,0
“Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi”	1	5,0
“Kafkas Üniversitesi”	1	5,0
“Çukurova Üniversitesi”	3	15,0
“Uşak Üniversitesi”	1	5,0
“Avrasya Üniversitesi”	1	10,0
“Türk Hava Kurumu Üniversitesi”	1	5,0
“İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi”	1	5,0
“Pamukkale Üniversitesi”	1	5,0
“Maltepe Üniversitesi”	1	5,0
“Yeditepe Üniversitesi”	1	5,0
Toplam	20	100,0

Tablo 1’de görüldüğü üzere, tezin yazıldığı üniversitelerde dağılımda yer alan 20 lisansüstü tez çalışmalarında Çukurova Üniversitesi 3’ü (%15.0) ön plana çıktığı görülmektedir.

Tablo 2. Yıllara Göre Dağılım

<i>Yıllar</i>	f	%
2008	3	15,0
2009	1	5,0
2013	1	5,0
2014	1	5,0
2016	1	5,0
2017	3	15,0
2018	1	5,0
2019	2	10,0
2020	1	5,0
2021	1	5,0
2022	5	25,0
Toplam	20	100

Tablo 2 incelendiğinde liderlik tarzları üzerine yapılan çalışmaların en fazla 2022 yılında (f=5; %25,0), en az ise 2009, 2013, 2014, 2016, 2018, 2020, 2021 yıllarında (f=1; %5,0) olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Veri Türlerine Göre Dağılım

<i>Veri Türleri</i>	f	%
Nitel	12	60,0
Nitel	5	25,0
Karma	3	15,0
Toplam	20	100,0

Tablo 3 incelendiğinde çalışmalarda en fazla nicel yöntem türünün tercih edildiği görülmektedir. Nicel alışmalar (f=12; %60,0), nitel çalışmalar (f=5; %25,0), karma çalışmalar (f=3; %15,0) dır.

Tablo 4. Araştırma Desenine Göre Dağılım

Yöntem/ Araştırma Deseni	f	%
“Betimsel Araştırma”	7	35,0
“Durum alışması”	2	10,0
“Doküman İnceleme”	2	10,0
“Olgu bilim	2	10,0
“İ içe geçmiş tek durum deseni”	2	10,0
“Literatür taraması”	2	10,0
“Açımlayıcı sıralı”	1	5,0
“Tanıtıcı araştırma yöntemi”	1	5,0
“Metasentez”	1	5,0
Toplam	20	100

Tablo 4 incelenildiğinde çalışmalarda en fazla kullanılan araştırma deseninin betimsel araştırma (f=7, %35,0) olduğu görülmektedir. Çalışmalarda 2 durum çalışması (%10,0), 2 doküman analizi (%10,0), 2 olgu bilim (%10,0), 2 i içe geçmiş karma desen (%10,0), 2 literatür taraması (%10,0), 1 açımlayıcı sıralı (%5,0), 1 tanıtıcı araştırma (%5,0), 1 meta sentez (%5,0) yönteminin kullanıldığı görülmektedir.

Tablo 5. Örnekleme Türüne Göre Dağılımı

Yöntem/ Araştırma Deseni	f	%
Yönetici	12	60,0
Öğretmen	5	25,0
Öğretmen- Yönetici	3	15,0
Toplam	20	100

Tablo 5 incelendiğinde çalışmaların örnekleme trrine göre yönetici, ğretmen ve okul ğretmen-yönetici şeklinde kategorilenmiş olduğu görülmektedir. Çalışmalarda ağırlıklı olarak yöneticiler (f=12; %60,0), katılımcı olarak tercih edildiği görülmektedir. Bunun yanı sıra

öğretmen (f=5; %25,0) ve Öğretmen-yönetici (f=3; %15,0), ile yürütülen çalışmalar bulunmaktadır.

Tablo 6. Okul Yöneticilerin Liderlik Tarzları İle İlgili Çalışmalarda Öne Çıkan Tema, Kod ve Frekans Dağılımı

Tema	Alt Temalar	Kodlar	f	%
Liderlik Tarzları	Dönüşümcü liderlik	Vizyon ve ilham sağlama	11	22,0
		Davranış modelleri oluşturma	7	14,0
		Grup amaçları kendini adama	5	10,0
		Entelektüel istek uyandırma	4	8,0
	Otokratik liderlik	Örgüt hâkimiyeti kurna	5	10,0
		Çalışana değer vermeme	3	6,0
		Çalışana karşı mesafeli davranma	2	4,0
	Destekleyici Liderlik	Yapıcı eleştirilerde bulunur.	1	2,0
		Sık sık teşekkür eder.	2	4,0

Tablo 6 incelendiğinde okul yöneticilerin liderlik tarzları ile ilgili çalışmalarda üç alt tema üzerinden kodlamalar oluşturulmuştur. Bunlar; dönüşümcü liderlik, otokratik liderlik ve destekleyici liderlik şeklindedir. Öne çıkan kod dağılımında “vizyon ve ilham sağlama” kodu dikkat çekecek düzeydedir. Okul yöneticilerin liderlik tarzları ile ilgili çalışmalarda öne çıkan diğer alt tema kodlamaları sırasıyla şöyledir; davranış modelleri oluşturma, grup amaçları kendini adama, entelektüel istek uyandırma, örgüt hâkimiyeti kurna, çalışana değer vermeme, çalışana karşı mesafeli davranma, yapıcı eleştirilerde bulunma ve sık sık teşekkür eder. “Vizyon ve ilham sağlama” kodu (f=11; %22,0), olup en düşük kod ise “yapıcı eleştirilerde bulunma” (f=1; %2,0)’dır.

Sonuç

Bu çalışmada 2008-2022 seneleri içerisinde eğitim kurumlarında müdürlerin liderlik tarzları ile ilgili yayınlanmış lisansüstü tezler incelenmiştir. Çalışma sonuçları tablolar halinde aktarılıp sunulmuştur. Sonuçlara göre literatürde bulunan pek çok araştırmanın neticeleriyle benzerlik taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu bilgiler ışığında alan yazında bulunan pek çok araştırma çalışmasının neticelerinin benzerlik taşıdığı izlenmektedir. Tezin yazılmış olduğu üniversite dağılımında bulunan lisansüstü tez çalışmalarında en fazla tez “Çukurova Üniversitesi”nde yazılmıştır. (%15.0). Ülkemizde eğitim kurumlarında liderlik tarzları üzerine etkisi konusunda yapılmış olan araştırmalar en çok 2022 senesinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma çalışmalarının veri çeşitlerine göre dağılımında daha çok nicel çalışma türünün seçildiği izlenmiştir. Kılıç'ın (2006) liderlik tarzları üzerine yapmış olduğu çalışmada incelediği dökümanlarda en fazla nicel

çalışmanın yapıldığı örneklem çeşidi ise yöntemcilerin olduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın sonuçları ile paralel olduğunu göstermektedir. Araştırma çalışmalarının desenine bakıldığında en fazla yararlanılan araştırma deseninin betimsel araştırma olduğu görülmüştür. Örneklem çeşidine göre en çok yöneticiler sonrasında ise öğretmenler- yöneticiler şeklinde olduğu anlaşılmaktadır. Özgenel, (2020) tarafından yapılan bir başka çalışmada okul yöneticilerinin etkili liderlik özellikleri üzerine yapmış oldukları çalışmada en fazla yararlanılan araştırma deseninin betimsel araştırma olduğu görülmüştür. Bu sonuç çalışmayı destekler niteliktedir. Ana hatlarıyla çalışma neticeleriyle benzerlik taşımıştır. Sonuç itibariyle bu çalışmada eğitim kurumlarında liderlik tarzları ile ilgili lisansüstü çalışmalarda metod bağlamında paralellik gösterdiği, bahsi geçen araştırmaların belirli bir düzlemde ilerlemiş olduğu, farklılıkları gözetken, ayrıntılı araştırmaların sınırlı sayıda olduğu saptanmıştır. Araştırma bulguları genel manada ele alındığında eğitim kurumlarında liderlik tarzları alanında üretilmiş olan tezlere dair bir tipoloji oluşturulabilir.

Çalışmalar ışığında şu önerilerde bulunulabilir:

- ✚ 2008 senesi itibariyle eğitim kurumlarında liderlik tarzları yayınlanmış olan makalelerin ele alınması çalışmacılara tavsiye edilebilir.
- ✚ Eğitim kurumlarında liderlik tarzları ile alakalı daha geniş nitel ya da nicel araştırmalar gerçekleştirilebilir.
- ✚ Okul müdürleri liderlik stillerini belirlemeye yönelik daha geniş ve yaygın katılımlı araştırmalar yapılabilir.
- ✚ Literatürden yola çıkılarak yeni bir liderlik stili ölçeği oluşturulabilir.
- ✚ Eğitim kurumlarında liderlik tarzları üzerine yapılan çalışmalarla birtakım sempozyum ya da kongrelerde sunulan bildirimler ile makale seviyesindeki araştırmalar bu çalışmanın kapsamına girmemektedir. Bundan ötürü, makale ve bildiri analizine dayalı yapılacak yeni araştırma çalışmaları, eğitim kurumlarında liderlik tarzları etkisi alanındaki araştırmalara yeni perspektifler bulundurarak getirebilir.

Kaynaklar

- Afshari, M. B. (2018). School leadership and information communication technology, *Turkish Online Journal of Educational Technology*, 7 (4), 82-91.
- Aktaş, A., & Özgenel, M. (2020). Okul müdürlerinin liderlik stillerinin öğretmen performansına etkisi, *Uluslararası Liderlik Çalışmaları Dergisi: Kuram ve Uygulama*, 3 (2), 1-18.
- Arıkan, S. (2001). Otoriter ve Demokratik Liderlik Tarzları Açısından Atatürk'ün Liderlik Davranışlarının Değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler*

Fakültesi Dergisi, 19 (1), 231-257.

- Aydemir, K. ve Keleş, Y. (2019). Lider Okuldaki Sosyal Kaytarma Üzerindeki Etkisi: Antalya'daki Beş Yıldızlı Otellerin Mutfak Üzerine Bir Araştırma. *Turizm ve Gastronomi Araştırmaları Dergisi*, 7 (4), 3303-3317.
- Barutçugil, İ. (2014). *Liderlik*. Kariyer Yayınları.
- Cherry, K. (2006). *Leadership styles*. Retrieved from academia.edu.tr.
- Chukwusa, J. (2018). Autocratic leadership style: Obstacle to success in academic libraries. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*, 1. <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5380&context=libphilpra>
- Çetin, N. G., & Beceren, E. (2007). Lider Kişilik: Gandhi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (5), 111-132.
- Erdem, O., & Dikici, A. M. (2009). Liderlik ve Kurum Kültürü Etkileşimi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 8 (29), 198-213.
- Eryılmaz, F. (2006). *Endüstri Meslek Lisesi Okul Yöneticilerinin Dönüşümcü Liderlik Özelliklerine Sahip Olma Düzeyleri (Ankara İli Örneği)* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi].
- Kaya, M. (2020). *Demokratik ve Otoriter Liderlik Tarzlarının Örgütsel Bağlılığa Etkisi*. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karabük Üniversitesi].
- Kılıç, H. (2017). *Okul Müdürlerinin Liderlik Tarzlarının Öğretmenlerin Tükenmişlik Düzeyine Etkisinin İncelenmesi; Malatya İli Örneği* [Yüksek Lisans Tezi, Türk Hava Kurumu Üniversitesi].
- Kızıldaş, E. (2010). *Yöneticilerin Liderlik Tarzlarına Göre Girişimcilik Özelliklerinin İncelenmesi: Turizm Sektöründe Bir Araştırma* [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi].
- Sevinç, M. (2019). İlkokul Müdürlerinin Öğretimsel Liderlik Davranışlarının İncelenmesi. [Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi].
- Şentürk, C , Sağnak, M . (2012). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Liderlik Davranışları İle Okul İklimi Arasındaki İlişki. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 10 (1), 29-43.
- Taş, A., Çelik, K., & Tomul, E. (2007). Yenilenen İlköğretim Programının Uygulandığı İlköğretim Okullarındaki Yöneticilerin Liderlik Tarzları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22 (22), 85-98.
- Tuncer, T. (2020). *Okul Yöneticilerinin Liderlik Tarzlarının Örgüt Kültürüne Etkisi Isparta İli Örneği*. [Yüksek Lisans Tezi, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi].

- Uğurlu, C. T. (2009). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Örgütsel Bağlılık Düzeylerine Yöneticilerinin Etik Liderlik ve Örgütsel Adalet Davranışlarının Etkisi. <http://abakus.inonu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11616/9535/Tez%20Dosyas%C4%B1.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Yörük, D., & Dündar, S. (2011). Türkiye'deki Yerel Yöneticilerin Benimsedikleri Liderlik Tarzlarına Göre Boyun Eğici Davranışlarının İncelenmesi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 25 (1), 93-106.